Kolmapäev, 7. juuli 2021

P9_TA(2021)0338

Avamere tuuleparkide ja muude taastuvenergiasüsteemide mõju kalandussektorile

Euroopa Parlamendi 7. juuli 2021. aasta resolutsioon avamere tuuleparkide ja muude taastuvenergiasüsteemide mõju kohta kalandussektorile (2019/2158(INI))

(2022/C 99/10)

Euroopa Parlament,

— võttes arvesse komisjoni 11. detsembri 2019. aasta teatist „Euroopa roheline kokkulepe“ (COM(2019)0640),

— võttes arvesse ELi elurikkuse strateegiat aastani 2030, mis esitati komisjoni 20. mai 2020. aasta teatises pealkirjaga „ELi elurikkuse strateegia aastani 2030. Toome looduse oma ellu tagasi“ (COM(2020)0380),

— võttes arvesse komisjoni 2020. aasta mai soovitusi avamere tuuleparkide ja kalanduse positiivse vastastikuse mõju saavutamiseks,

— võttes arvesse komisjoni 2020. aasta sinise majanduse aruannet, mis avaldati 11. juunil 2020,

— võttes arvesse komisjoni 17. septembri 2020. aasta teatist „Euroopa 2030. aasta kliimaeesmärgi suurendamine: investeerimine kliimaneutraalsesse tulevikku meie inimeste hüvanguks“ (COM(2020)0562),

— võttes arvesse komisjoni 19. novembri 2020. aasta teatist „ELi strateegia avamere taastuvenergia potentsiaali kasutamiseks kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgil“(COM(2020)0741),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. juuni 2008. aasta direktiivi 2008/56/EÜ, millega kehtestatakse ühenduse merekeskkonnapoliitika-alane tegevusraamistik (merestrateegia raamdirektiiv) ([1]),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. juuli 2014. aasta direktiivi 2014/89/EL, millega kehtestatakse mereruumi planeerimise raamistik ([2]) (edaspidi „Mereruumi planeerimise raamistiku direktiiv“),

— võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 11. detsembri 2018. aasta direktiivi (EL) 2018/2001 taastuvatest energiaallikatest toodetud energia kasutamise edendamise kohta ([3]),

— võttes arvesse 12. detsembril 2015 Pariisis toimunud ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärgul (COP21) vastu võetud kokkulepet (Pariisi kokkulepe),

— võttes arvesse oma 16. jaanuari 2018. aasta resolutsiooni ookeanide rahvusvahelise majandamise kohta: meie ookeanide tulevikku hõlmav kava 2030. aastaks seatud kestliku arengu eesmärkide kontekstis ([4]),

— võttes arvesse OSPARi andme- ja teabehaldussüsteemi kaardistamisteenuseid „EMODnet Human Activities Vessels Density Mapping – Service, 2019“ ja „Offshore Renewable Energy Developments – 2018“,

— võttes arvesse Põhjamere nõuandekomisjoni 28. detsembri 2020. aasta nõuannet avamere tuuleparkide arendamise ja kalanduse vastastikuse mõju kohta,

— võttes arvesse oma esimesel lugemisel 24. juunil 2021. aastal vastu võetud seisukohta Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse vastuvõtmise kohta, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrusi (EÜ) nr 401/2009 ja (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimamäärus) ([5]),

([1]) ELT L 164, 25.6.2008, lk 19.
([2]) ELT L 257, 28.8.2014, lk 135.
([3]) ELT L 328, 21.12.2018, lk 82.
([4]) ELT C 458, 19.12.2018, lk 9.
([5]) Vastuvõetud tekstid, P9_TA(2021)0309.

— võttes arvesse kalanduskomisjoni (PECH) tellitud uuringut avamere tuuleenergia ja muude mere taastuvenergiaallikate kasutamise mõju kohta Euroopa kalandusele, mis avaldati 12. novembril 2020. aastal,

— võttes arvesse kodukorra artiklit 54,

— võttes arvesse tööstuse, teadusuuringute ja energeetikakomisjoni arvamust,

— võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit (A9-0184/2021),

A. arvestades, et EL püüab saavutada kliimaneutraalsuse hiljemalt 2050. aastaks kooskõlas rohelise kokkuleppe eesmärkidega; arvestades, et komisjon on teinud ettepaneku vähendada 2030. aastaks kasvuhoonegaaside heidet 55 % võrra, samas kui parlament on nõudnud kasvuhoonegaaside heite vähendamist 2030. aastaks 60 % võrra; arvestades, et avamere taastuvenergia on üks võimalus, mida liikmesriigid saavad selle eesmärgi saavutamiseks kasutada; arvestades, et sellel peaks olema keskne roll nende eesmärkide saavutamisel integreeritud lähenemisviisi kaudu, milles võetakse arvesse kestlikkuse kolme sammast;

B. arvestades, et aluslepingute kohaselt vastutab EL varustuskindluse tagamise eest ning liikmesriigid vastutavad oma energiavarustuse struktuuri ja energiaallikate valiku kindlaksmääramise eest, järgides samal ajal ELi 2050. aasta kliimaneutraalsuse eesmärke;

C. arvestades, et komisjoni hinnangul kaetakse 2050. aastal 30 % ELi elektrinõudlusest avamere tuuleenergia abil, mis vastab eesmärgile saavutada EL-27s avamere tuuleenergia tootmisvõimsuse tõus praeguselt 12 GW-lt 300 GW-ni 2050. aastal; arvestades, et komisjoni hinnangul jõuab nõudlus 2050. aastaks 40 GW-ni ookeanienergia võimsusest;

D. arvestades, et Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikli 194 kohaselt peab liidu energiapoliitika tagama energiaturu toimimise ja energiaga varustamise kindluse ning edendama energia tõhusat kasutamist ja säästmist, taastuvate energiaallikate väljaarendamist ning energiavõrkude sidumist; arvestades, et liikmesriikide energiaallikate jaotuse määramine on riikide pädevuses ja seetõttu on energiaallikate jaotus väga mitmekesine;

E. arvestades, et Põhjamerelt (Põhjameri, Läänemeri ja Atlandi ookeani kirdeosa) pärineb üle 85 % kogu avamere tuuleenergia tootmisvõimsusest EL-27 vetes;

F. arvestades, et liikmesriikide ja Euroopa merepiirkondade geograafilised omadused on ELis väga erinevad; arvestades, et avamere tuuleparkide ja muude taastuvenergiasüsteemide arendamine on praegu koondunud Põhjamerre ja Läänemerre, kus tingimused on soodsamad; arvestades, et edaspidi on avamere taastuvenergiarajatiste loomise või nende mahu või võimsuse suurendamise võimalused või soovitavus igas vesikonnas ja liikmesriigis samuti väga erinevad;

G. arvestades, et ELi ja Ühendkuningriigi kaubandus- ja koostöölepingus lepiti kokku, et ELi kalalaevadel on jätkuvalt vastastikune juurdepääs Ühendkuningriigi vetele ja seega kasutavad nad ka edaspidi ühiselt Euroopa mereala, kus on praegu 110 avamere tuuleparki, milles on üle 5 000 tuulegeneraatori;

H. arvestades, et tuuleenergia tarnimine võib muutuvate ilmastikutingimuste tõttu olla ebakorrapärane ja ebastabiilne;

I. arvestades, et tuuleenergia salvestamise võimalused on endiselt väga piiratud;

J. arvestades, et muudel avamere taastuvatel energiaallikatel, nagu loodete tehnoloogia ja soojusel põhinev tehnoloogia, fotoelektrilised ujuvrajatised ja vetikate kasutamine biokütuste tootmiseks, on komisjoni avamere taastuvenergia strateegias oluline roll, kuigi praegu ei ole suuremahulisi rajatisi kasutusel; arvestades, et need võivad aidata saavutada kliimaneutraalsust ja tugevdada Euroopa juhtpositsiooni ning luua uusi töökohti; arvestades, et on vaja jätkata teadusuuringuid ja innovatsiooni, kuna muud avamere taastuvad energiaallikad võivad olla paljulubavad ja mõnes valdkonnas asjakohasemad ning avaldada kalapüügile, kalavarudele ja merekeskkonnale vähem mõju;

Kolmapäev, 7. juuli 2021

K. arvestades, et avamere tuulegeneraatorite keskmine olelusring on 25–30 aastat; arvestades, et siiani on kasutusest kõrvaldatud väga vähe generaatoreid ja ringlussevõtt on endiselt väga keeruline, ringlusse võetakse 85–90 % osadeks lahti võetud tuulegeneraatorist; arvestades, et ringmajandusel ja olelusringipõhisel lähenemisviisil põhinev pikaajaline visioon on vajalik, et hinnata projekti lõpus mõju muule tegevusele, nagu kalapüük, ning kohalikele kogukondadele ja ökosüsteemidele; arvestades, et ökodisain konkreetsete materjalide kasutamise ja taristu kavandamise kaudu võib edendada kohaliku elurikkuse arengut; arvestades, et ringlussevõtu meetodeid või taristu säilitamist tehisrahudena tuleb hinnata projekti väljatöötamise varases etapis;

L. arvestades, et kõige kulutasuvam ja ruumisäästlikum viis 2050. aasta avamere suutlikkuse eesmärgi saavutamiseks oleks sama mereruumi mitmekordne kasutamine eri sektorites, kaaludes kaasneva kasu lähenemisviisi, mille kohaselt iga tegevus saab kasu teisest tegevusest, kuna tegevusalade kooseksisteerimine võib olla keskkonna ja sotsiaal-majandusliku kasu mõttes positiivne;

M. arvestades, et mereruumi eri kasutusviiside vahel on kasvav konkurents, mis toob sageli kaasa ilmse ajaloolise, kultuurilise, sotsiaalse ja majandusliku väärtusega tegevuse, näiteks kalapüügi, ajaloolise kasutuse tähelepanuta jätmise;

N. arvestades, et mereala ruumilise planeerimise direktiivis on sätestatud, et liikmesriigid peavad võtma arvesse selliste tegevusalade ja kasutusviiside koostoimet nagu vesiviljelus, kalapüük ning taastuvenergia tootmise rajatised ja infrastruktuurid, samuti merekaablid, edendama sobivate tegevuste kooseksisteerimist ning kohaldama ökosüsteemipõhist lähenemisviisi;

O. arvestades, et mereala ruumiliste planeeringutega peaksid liikmesriigid püüdma toetada mereliste energeetikasektorite, merevedude ning kalandus- ja vesiviljelussektori säästvat arengut ning kaitsta, säilitada ja parandada keskkonda, sealhulgas suurendada selle vastupanuvõimet kliimamuutuse mõjudele; arvestades, et sellega seoses tuleks erilist tähelepanu pöörata kalanduse ja vesiviljeluse huvidele ning neid ei tohiks kõrvale jätta, kui liikmesriigid jätkavad oma tööd ja muudavad riiklikke mereala ruumilisi planeeringuid;

P. arvestades, et komisjoni ettepanekus ELi bioloogilise mitmekesisuse strateegia kohta märgitakse, et „EL seab esikohale lahendused, mis on seotud näiteks ookeanienergia, avamere tuuleparkide (mis võimaldavad ka kalavarudel taastuda) […] kasutusele võtmisega“, samal ajal kui sisepoliitika peadirektoraadi hiljutisest uuringust ([6]) selgub, et „avamere taastuvenergia rajatistest tulenevat võimalikku kasu kalandusele ei mõisteta veel hästi ja empiirilisi tõendeid veel pole“;

Q. arvestades, et komisjon kutsus oma teatises „ELi strateegia avamere taastuvenergia potentsiaali kasutamiseks kliimaneutraalsuse saavutamise eesmärgil“ ametiasutusi üles kavandama avamere taastuvenergia kasutuselevõttu pikas perspektiivis ja varases etapis, hinnates selle keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kestlikkust, tagades kooseksisteerimise muu tegevusega, nagu kalandus ja vesiviljelus, ning tagades, et üldsus aktsepteerib kavandatu kasutuselevõttu;

R. arvestades, et kalandusel on SKP-le suhteliselt väike mõju; arvestades, et see on paljudes liikmesriikides kalapüügiga tegelevate kogukondade jaoks äärmiselt oluline;

S. arvestades, et umbes 80 % kõigist ELi kalalaevadest on väikelaevad, millest suurem osa on põlvkondadepikkuse ajalooga pereettevõtted, mis tegutsevad peamiselt rannikuvetes;

T. arvestades, et praeguste ja tulevaste avamere taastuvenergia arenduste kumuleerumisel on suurim mõju põhjalähedaste liikide ja koorikloomade püügiga tegelevatele kalalaevadele;

U. arvestades, et avamere energiakasutus nõuab keskkonnakaitse ning kalanduse ja muu majandustegevuse kestliku arengu tagamist, kuid eeldab ühist planeerimist ja kumulatiivse mõju, sealhulgas sotsiaal-majanduslike mõjude põhjalikku hindamist;

([6]) Uuring „Impact of the use of offshore wind and other marine renewables on European fisheries“ (Avamere tuuleenergia ja muude mere taastuvenergiaallikate kasutamise mõju Euroopa kalandusele), Euroopa Parlamendi sisepoliitika peadirektoraat, poliitikaosakond B – struktuuri- ja ühtekuuluvuspoliitika, 12. november 2020.

V. arvestades, et on vaja täiendavaid teadusuuringuid, mis käsitlevad avamere tuuleparkide ja muude avamere taastuvenergiasüsteemide mõju merekeskkonnale ja kalavarudele;

W. arvestades, et Euroopa Parlament nõuab, et liidu 2030. aasta kliimaeesmärk peab olema vähendada kogu majandust hõlmavaid kasvuhoonegaaside heitkoguseid 1990. aastaga võrreldes 60 %;

X. arvestades, et vaja on uurida ELi avamere tuuleenergia ressursse ja edendada mere taastuvenergia projekte viisil, mis on kooskõlas mereruumi muude kasutusviisidega, eelkõige kalandusega, püüdes samal ajal saavutada koostoimet ja kaitstes elurikkust;

Y. arvestades, et kalapüügitavade seire ja empiiriline analüüs enne ja pärast avamere tuulepargi ehitamist ning selle ajal on oluline, et saavutada parem arusaam kooseksisteerimisest;

Z. arvestades, et avamere taastuvenergiaseadmete alused võivad ligi meelitada mereelustikku ja neil võib olla tehisrahu efekt;

AA. arvestades, et Rahvusvaheline Hüdrograafiaorganisatsioon (IHO) soovitab riskide vähendamiseks vältida kalapüüki vähemalt 0,25 meremiili (463 meetri) kaugusel merekaabli mõlemast küljest;

1. toonitab vajadust vältida avamere tuulegeneraatorite võimalikku pikaajalist negatiivset mõju teatavatele ökosüsteemidele, kalavarudele ja elurikkusele ning sellest tulenevalt kalandusele tervikuna; rõhutab, et nende arendamisel on vaja olelusringipõhist lähenemisviisi, alates ehitamisest kuni käitamise ja dekomisjoneerimiseni, ning rõhutab seetõttu, kui olulised on põhjalikud ja üksikasjalikud uuringud, et hinnata olemasolevate avamere tuulegeneraatorite mõju;

2. rõhutab, et avamere taastuvenergiat tuleks võtta kasutusele viisil, mis loob võimalusi muuks tegevuseks, mis toovad paralleelselt keskkonnaalast, sotsiaalset ja majanduslikku kasu, tagades seega kasu ka kaluritele ja kohalikele kogukondadele;

3. hoiatab, et avamere taastuvenergia on säästev ainult siis, kui sellel ei ole negatiivset mõju keskkonnale ning majanduslikule, sotsiaalsele ja territoriaalsele ühtekuuluvusele, eriti kalandusest sõltuvates piirkondades;

4. on mures selle pärast, et puuduvad teadusuuringud avamere tuulegeneraatorite dekomisjoneerimise ja dekomisjoneerimise keskkonnamõju kohta;

5. kinnitab, et liikmesriigi pädevusse jääb otsustamine riikliku energiaallikate jaotuse ja tehnoloogia üle;

6. rõhutab, et taastuvenergia ja energiatõhusus on heitevaba majanduse saavutamise peamised edasiviivad jõud; rõhutab, et 2030. aasta taastuvenergia eesmärgi täitmiseks tuleb vastavalt suurendada avamere taastuvenergia taristu võimsust ja tootmist;

7. toonitab taastuvvesiniku, sealhulgas tuule- ja päikeseenergia olulist potentsiaali liidu kliimaneutraalsuse eesmärgi saavutamisel;

8. rõhutab, et ujuvaid tuuleparke on võimalik arendada süvamerealadel, mis laiendab tuuleenergia arendamise teostatavuse tsooni, vähendades samal ajal selle nähtavust kaldalt; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles toetama sellise säästva ujuva avamere tuuleenergia tehnoloogia kasutuselevõttu ja turustamist, mis vähendab veelgi mõju kalandusele;

9. rõhutab, et avamere tuuleparkide ulatusliku kasutuselevõtu riske tuleb minimeerida, sest see võib kahjustada merebasseini füüsilist toimimist, eelkõige merehoovusi ja õhuvoolu, mis võib aidata kaasa vertikaalselt kihistunud veesamba segunemisele ja sellest tulenevalt mõjutada toitainete ringlust, lainete tekkimist, loodete amplituudi ja merepõhja setete ärakannet, ja et sellist mõju tuleb tähelepanelikult jälgida, samal ajal kui pöörlevate labade tekitatav infraheli võib kalu ja mereimetajaid avamere tuuleparkidest eemale peletada ning merekaablitest tulenevatel elektromagnetväljadel ja rammimisest tuleneval veealusel müral võib olla tõsine negatiivne mõju koorikloomadele ja mereelustikule; rõhutab sellega seoses vajadust edasiarendamise ja uurimise järele, kuidas neid negatiivseid mõjusid vältida ja leevendada;

Kolmapäev, 7. juuli 2021

10. märgib, kui oluline on avameretegevuse kavandamis-, käitamis- ja dekomisjoneerimisetappides rakendada parimaid tavasid ökosüsteemidele tekitatava kahju minimeerimiseks ja leevendamiseks;

11. on seisukohal, et mere taastuvenergia tootmisüksuste paigaldamine peab olema lisatud iga riigi arengustrateegiatesse ja energiasõltumatusesse ning neile vastama, olles samal ajal kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega;

12. toonitab, kui oluline on võtta arvesse nende piirkondade morfoloogilisi ja geograafilisi iseärasusi, kus tuleb luua avamere tuuleparke;

13. on seisukohal, et avamere taastuvenergia tootmise taristu rajamise otsused peaksid põhinema parimatel teaduslikel hinnangutel sellega seotud mõju kohta ning kaasama kõik sidusrühmad, eelkõige seotud kalurikogukonnad ja nende organisatsioonid, täis ehitatavate alade kasutamisse;

14. rõhutab vajadust uurida võimalikke mõjusid, näiteks avamere taastuvenergiasüsteemide tehisrahu mõju mereelustikule ja kalandusele, mis võib piirduda käitamisetapiga, ning seda, kuidas saab dekomisjoneerida nii, et sellest saadav kasu ei pruugi olla ajutine; toonitab, et kui avamere tuulepargid kasutusest kõrvaldatakse, tuleb need alad jätta seisundisse, mis võimaldab kalapüüki, kui see oli lubatud enne ehitamist või käitamisetapis, ning mis kaitseb ja austab keskkonda;

15. osutab vajadusele võtta avamere tuuleparkide kasutamisel arvesse merepõhja omadusi, et mitte ehitada taristut sinna, kus see võiks kohalikku elupaika ja ökosüsteemi muuta;

16. teeb ettepaneku hinnata avamere tuuleparkide kombineerimist merekaitsealadega ja integreerimist nendesse, võttes arvesse selgelt kindlaks määratud elupaikade ja bioloogilise mitmekesisuse kaitse eesmärke, sealhulgas kalavarudega seotud eesmärke; rõhutab, et nendes merekaitsealades tuleks luua korralduskomiteed, et saavutada tegevusalade parem kooseksisteerimine, ning et merekaitsealade eest vastutav asjaomane pädev asutus peab selle heaks kiitma;

17. rõhutab, et avamere tuulepargid tuleks võimaluse korral paigutada piirkondadesse, kus kalapüük ei ole lubatud, et minimeerida negatiivset mõju kalatööstusele;

18. märgib, et avamere tuuleparkidel võib olla mõju kalandusele, muutes kaubanduslikul eesmärgil püütud mereliikide ruumilist jaotust ja arvukust, samuti nende sulgemise tõttu ohutusega seotud põhjustel või muutes püügitegevust või -meetodit, näiteks aktiivsest passiivseks;

19. nõuab dialoogi ja koostöö alustamist kaluritega protsessi varases etapis; rõhutab vajadust võtta arvesse kohalikke ökosüsteeme ja kohaliku kogukonna eripära; toonitab, et kaluritele tuleb maksta nõuetekohast hüvitist, kui avamere tuuleparkide asutamine mõjutab nende tegevust;

20. võtab teadmiseks asjaolu, et komisjoni teatises elurikkuse strateegia kohta aastani 2030 märgitakse, et „EL seab esikohale lahendused, mis on seotud näiteks ookeanienergia, avamere tuuleparkide (mis võimaldavad ka kalavarudel taastuda) … kasutusele võtmisega“, ning et kaalutakse võimalust kombineerida avamere tuuleparke ja kaitsealasid;

21. rõhutab, et avamere tuuleparkide keskkonna-, sotsiaalne ja majanduslik mõju sõltub kohaspetsiifilistest tingimustest, ökosüsteemidest ja inimtegevusest, ning et sidusrühmade koostöö avamere tuuleparkide kavandamisel, rakendamisel ja majandamisel on ühist huvi pakkuvate küsimuste lahendamisel keskse tähtsusega;

22. märgib, et väikesemahulise, rannapüügi ja rannalähedase kalapüügi sektorile võib langeda nende avamere taastuvenergia tootmisüksuste paigaldamise mõju suurim osa, arvestades nende suhtelist lähedust rannikule;

23. rõhutab, et ümberpaiknemine mõjutaks eelkõige väikesemahulise kalapüügi ja rannapüügi ettevõtteid, kuna neil ei pruugi olla võimalik liikuda kaugematesse püügipiirkondadesse ega muuta püügiviisi, eriti juhul, kui avamere tuulepargid asuvad territoriaalvetes (12 meremiili kaugusel rannikust); nõuab viimase võimalusena asjakohast hüvitamist;

24. rõhutab vajadust lihtsustada kindlustuse kättesaadavust kalalaevadele, mis tegutsevad avamere tuuleparkidega piirkondades või sõidavad neist läbi, kuna praegu on see väga problemaatiline kalalaevade kindlustuspoliiside pakutava ebapiisava hüvitamistaseme tõttu;

25. juhib tähelepanu sellele, et mis tahes piirangud juurdepääsul traditsioonilistele püügipiirkondadele mõjutavad otseselt ELi rannikuäärsete liikmesriikide kalurite elatusvahendeid ja sõltuvaid töökohti kaldal; rõhutab seetõttu, et vajaduse korral tuleks viimase abinõuna maksta asjakohast hüvitist; juhib lisaks tähelepanu sellele, et juurdepääsupiirangud võivad kahjustada vastutustundlikku ja kestlikku toiduga kindlustatust;

26. kutsub liikmesriike üles määrama kooskõlas mereala ruumilise planeerimise sätetega kohalike kalurite spetsiifilised ajaloolised ja traditsioonilised püügipiirkonnad piirkondadeks, mis peavad olema avamere taastuvenergiaallikatest priid;

27. rõhutab, et avamere taastuvate energiaallikate ja kalanduse kattuvuse analüüs näitab, et ruumilise konflikti potentsiaal teatavates Euroopa merepiirkondades suureneb lähiaastatel järsult; rõhutab sellega seoses, et vaja on varajast ruumilist planeerimist, mis hõlmaks kõiki asjaomaseid sidusrühmi nii seoses avamere tuuleparkide paigutamise kui ka üldplaaniga; nõuab tõhusat osalemist, dialoogide ja võrgustike loomist varajases etapis, et vähendada ja vältida konflikte;

28. rõhutab, et praegu on mõned näited (aktiivse või passiivse) kalapüügi alasest koostööst avamere tuuleparkidega piirkondades; rõhutab, et avamere tuuleparkide ühine kavandamine, et kombineerida neid muude kasutusviisidega, võib vähendada võimalikku mõju kalandusele, tugevdada suhteid mitmesuguste asjaomaste sektorite vahel ja võimaldada nendevahelist kasulikku koostööd;

29. tunnistab võimalusi vesiviljelus- ja vetikakasvatuseks ning passiivseks kalapüügiks avamere tuuleparkide piirkondades; rõhutab siiski, et nende ökoloogilise mõju ja majandusliku potentsiaali hindamiseks on vaja rohkem teadusuuringuid;

30. on mures tõsiasja pärast, et olenemata kalapüügi keeldudest ja piirangutest, isegi kui juurdepääs on lubatud, väldivad kalurid avamere tuuleparkide piirkonnas kalapüüki juhuslike kahjustuste, võrkude rebenemise ja püügivahendite kaotsimineku ohu tõttu ning et seetõttu on hirm võimaliku vastutuse ees üks kooseksisteerimist takistavatest murekohtadest;

31. rõhutab, et äärepoolseimate piirkondade ja saarte energiaallikate jaotus sõltub suurel määral fossiilkütuste impordist, olenemata nende kohalikest iseärasustest, mis soodustavad taastuvate energiaallikate arengut; kutsub seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles pöörama erilist tähelepanu ja eraldama spetsiaalseid rahalisi vahendeid avamere taastuvenergia arendamiseks nendel territooriumidel, et vähendada sõltuvust fossiilkütustest;

32. tunnistab ujuvate avamere tuulegeneraatorite potentsiaali, mis loovad võimalusi rajatisteks sügava veega piirkondades ning asuvad rannajoonest kaugemal, millel on väiksem visuaalne mõju ja väiksem ruumiline kattuvus püügipiirkondadega;

33. rõhutab, et avamere tuulegeneraatorite dekomisjoneerimine ei tohi avaldada püsivat keskkonnamõju ega ohustada kalalaevu merepõhjaaluse taristu jäänuste tõttu; juhib lisaks tähelepanu sellele, et ringlussevõtu meetodeid tuleks edasi arendada, et keskkonnamõju vähendada; on seisukohal, et on oluline tagada, et avamere tuuleparke ehitataks ainult juhul, kui avamere tuulegeneraatorite olelusringi protsessides kasutatakse integreeritud lähenemisviisi, mis tähendab, et algusest peale on selge, kuidas avamere tuulegeneraatoreid saab kestlikult projekteerida, ehitada, kasutada, dekomisjoneerida ja ringlusse võtta; rõhutab samuti, et dekomisjoneerimise strateegiad, mis näevad ette rajatiste alternatiivset tulevast kasutust või kõrvaldamist, tuleb algusest peale integreerida projekteerimis- ja paigalduskavadesse ning et ringmajanduse põhimõtete järgimiseks tuleb arvestada pikaajalise kestliku mõjuga;

34. nõuab tungivalt sellise rahvusvahelise standardi loomist, milles määratakse kindlaks, kuidas generaatoreid dekomisjoneerida, ning milles antakse põhjalik ülevaade dekomisjoneerimise reeglitest ja normidest, järgides samal ajal ringmajanduse põhimõtteid;

Kolmapäev, 7. juuli 2021

35. rõhutab, et tuleks kehtestada rahastamiskord, et katta pikaajalised riskid, mis tulenevad avamerel mahajäetud taristust, mis võidakse kõrvaldada, et kalapüügiga saaks ohutult jätkata;

36. rõhutab, et mis tahes merepõhjaaluse taristu suhtes, mis on maha jäetud, tuleks kohaldada asjakohast järelevalvet;

37. toonitab, et hiljutistes empiirilistes uuringutes ei ole avamere taastuvenergia majanduslikku, sotsiaal-majanduslikku ja sotsiaal-kultuurilist mõju kalandusele hinnatud; nõuab seetõttu tungivalt, et komisjon viiks lisaks keskkonnamõju uurimisele läbi lisauuringuid, et hinnata avamere taastuvatesse energiaallikatesse investeerimise võimalikku majanduslikku ja sotsiaalset mõju kalandusele ning teha kindlaks sobivad viisid nende negatiivsete mõjude ületamiseks;

38. rõhutab, et vaja on standardseid seireprogramme ja püügikoormuse andmete ühtlustamist, et võimaldada avamere taastuvenergia kasutamise laiendamisega seotud kumulatiivse ökoloogilise ja sotsiaal-majandusliku ning keskkonnamõju hindamist, ning et parandada tuleb andmete ühilduvust ja võrreldavust;

39. teeb ettepaneku, et liikmesriigid suurendaksid koordineerimist avamere tuuleparkide alaste uuringute valdkonnas, et hõlbustada uurimistulemuste ja -andmete kogumist ja vahetamist ning parimate tavade vahetamist; tuletab meelde, et avamere tuuleenergia on üks kõige arenenumaid tehnoloogiaid, kuid et teised taastuvenergiasüsteemid võivad olla paljulubavad ja teatavatel juhtudel asjakohasemad mõnes piirkonnas, kus toimub kalandustegevus, ning avaldada seega majanduslikele, sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele aspektidele vähem kahjulikku mõju; toonitab sellega seoses teadus- ja arendustegevusse tehtavate investeeringute suurendamise tähtsust;

40. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles parandama piiriülest koostööd mereala ruumilisel planeerimisel, sealhulgas Ühendkuningriigi kui Euroopa suurima avamere tuuleenergia tootjaga, et leida lahendusi ühistele probleemidele, integreerida elektriühendusi ja õppida parimatest tavadest;

41. märgib, et mereala ruumilisel planeerimisel peab olema keskne roll, eristades iga merepiirkonda selle omaduste alusel, ning et selles tuleb rohkem rõhku panna ühiskasutusvõimaluste ja avamere tuuleparkide mitmeotstarbelise kasutamise saavutamise hindamisele, mis on ülimalt oluline, et saavutada säästva kalanduse, vesiviljeluse ja avamereenergia sektoris mõlemale poolele kasulik olukord, ning kaasata kalandus otsustusprotsessidesse tõhusalt osalema, vastandina liiga ebamäärastele mõistetele „konsulteerimine“ ja „vaatlejad“, täites varem võetud kohustusi ja lahendades kasutusel ilmnenud vastuolusid;

42. kutsub liikmesriike kui mereala ruumilise planeerimise pädevaid asutusi seoses nende jätkuva töö ja riiklike mereala ruumiliste planeeringute hilisema läbivaatamisega üles võtma arvesse vajadust tagada, et välditakse avamere tuulegeneraatorite negatiivset mõju kalandusele ja et need paigutataks seetõttu püügipiirkondadest eemale;

43. edendab ökosüsteemil põhineva lähenemisviisi kohaldamist mereala ruumilises planeerimises, et luua süsteemipõhine raamistik mereökosüsteemide mõistmiseks ja haldamiseks ning nende koostoimeks sotsiaal-majandusliku tegevusega;

44. toonitab, kui olulised on kogukonna energiatootmissüsteemid, mis võimaldavad rannikukogukondadel ja kooperatiividel, sealhulgas kaluritel, toota ise elektrit ja reinvesteerida tulu kogukonda;

45. rõhutab, et avamere tuuleparke tuleks ehitada üksnes juhul, kui on tagatud, et sellel puudub negatiivne keskkonna- ja ökoloogiline ning majanduslik, sotsiaal-majanduslik ja sotsiaal-kultuuriline mõju kaluritele ja vesiviljelejatele kooskõlas sinise majanduse ja Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega;

46. nõuab tungivalt, et liikmesriigid võtaksid oma energiaallikate jaotuse kindlaksmääramisel arvesse avamere taastuvenergia mõju mereökosüsteemile ja kalandusele;

47. nõuab tungivalt, et liikmesriigid jätkaksid tööd ka muude taastuvenergia liikide arendamiseks ja kasutamiseks;

48. palub komisjonil viia läbi mõju hindamise, et uurida avamere tuuleparkide rajatiste ehitamise eeldatavaid majanduslikke, sotsiaalseid ja keskkonnaalaseid tagajärgi seal, kus on tõenäoline nende rajatiste sattumine konflikti nii kalandussektoriga kui ka mereelustiku kestlikkusega;

49. rõhutab, et avamere keskkonnas ja majanduses tegutsevate sektorite vaheline koostöö on ka õiglase ülemineku tõukejõud; kutsub komisjoni üles hindama algatusi, mis stimuleerivad kohalikku majandust ja majandustegevust avamerel ning leidma sektoritevahelise sünergia, mis võib olla tulevikukindla majanduse taastumise alus;

50. toonitab, et juba on näiteid kalandussektori ja avamere tuuleenergia sektori kooseksisteerimisest ning et neid kogemusi tuleks kasutada parimate võimalike tavade leidmiseks ja jagamiseks kogu meretaristu olelusringi jooksul;

51. rõhutab, et sidusrühmadel peaks olema õigus mereruumi planeerimises osaleda ja selles kaasa rääkida;

52. rõhutab, et varajane, õiglane, tulemuslik ja jätkuv konsulteerimine sidusrühmadega ja nende – eelkõige kalurite ja vesiviljelejate – osalemine, läbipaistvate suuniste loomine ja kompensatsiooni maksmine võiksid leevendada konfliktipotentsiaali ning luua kalandusele ja avamere taastuvenergiale võrdsed võimalused;

53. nõuab, et EL edendaks ja toetaks avamere tuuleparke oma välistegevuses, eelkõige kolmandate riikidega, kus juurdepääs energiale on endiselt ebaühtlane ja piiratud, kooskõlas rohelise kokkuleppe eesmärkidega;

54. rõhutab, et kui otsused tuleb teha enne, kui vajalikud andmed või teave on teatavaks saanud, tuleks kohaldada ELi toimimise lepingu artikli 191 lõike 2 kohast ettevaatusprintsiipi;

55. märgib, et ELi tasandil võib olla vaja lisameetmeid, sealhulgas õigusakte, arvestades, et tõendid osutavad sellele, et liikmesriikide mereala ruumiline planeerimine ei taga kalurite ja muude sidusrühmade õiglast kaasamist ning vajaduse korral kalandusettevõtjate hüvitamist;

56. nõuab tungivalt, et komisjon ja liikmesriigid tagaksid, et mereala ruumilised planeeringud kindlustaksid kalandusettevõtjate õiglase kaasamise ja nende tegevuse kestliku jätkumise ning kajastaksid õiglaselt kalurite, merikarpide ja vähiliste korjajate ja vesiviljelejate õigustatud huve;

57. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule ja komisjonile.